

BRUGGERIKLUBBEN:s

medlemsblad - nr 4 - 1990

BRYGGERIKLUBBEN - FÖRENING FÖR SAMLARE OCH BRYGGERIINTRESSERADE

KLUBBEN BILDADES 1982 OCH BESTÅR AV PERSONER I SVERIGE, NORGE OCH FINLAND MED ETT AKTIVT INTRESSE FÖR BRYGGERIINDUSTRIN.

STYRELSE: SÖREN BORGSTRÖM (ORDF.), LARS JOHANSSON (SEKR), BJÖRN HARNBY (KASSÖR), GUNNAR LINDBERG OCH UNO LILLEVARIS.

SUPPLEANTER: HELGE HOFF OCH SVEN LAGERQVIST.

VALBEREDNING: CLAES-GÖRAN CAMITZ OCH SVEN LAGERQVIST.

MEDLEMSBLADETS REDAKTÖR: BJÖRN HARNBY.

BRYGGERIKLUBBENS MEDLEMSBLAD UTKOMMER I REGEL 4 GGR/ÅR.

MANUSSTOPP: 10/3, 10/6, 10/9 OCH 10/12.

FÖRENINGENS POSTGIRO: 37 74 32 - 0. TEL: 033-11 15 99 (SEKR).

FÖRENINGENS BANKGIRO: 5304 - 6942. TEL: 031-54 66 68 (KASSÖR).

ADRESSER: SÖREN BORGSTRÖM, RUNVÄGEN 6, 137 55 VÄSTERHANINGE.

LARS JOHANSSON, VÄSTERGATAN 5, 502 65 BORÅS.

BJÖRN HARNBY, STAMROTESVÄGEN 8, 417 22 GÖTEBORG.

REDAKTÖRENS SPALT

Hej igen!!!

År 1990 närmar sig nu snabbt sitt slut och det är dags för årets sista medlemsblad. Jag vill här passa på att önska alla medlemmar, såväl samlande som stödjande, en trevlig helg och skicka med en förhoppning om att 1991 blir ett intressant år för oss med ett aktivt arbete på många händer. Jag vill också tacka alla de medlemmar som på ett aktivt sätt sett till att ge våra möten och medlemsblad ett intressant och engagerande innehåll. Detta gäller i första hand vår ordförande Sören Borgström som lägger ner ett stort arbete för klubbens räkning.

fortsättning på sidan ⑤

redföranden har ordet!

Västerhaninge i Decemer 1990.

Bäste läsare.

Det sägs att vi har lågkonjunktur här i landet, ja inte enbart i Sverige, utan i världen i stort. För att koncentrera intresset till Sverige och bryggeribranchen, så har SPENDRUPS aviserat om att lägga ned SOLLEFTEÅ BRYGGERI. Inom PRIPPS är planerna långt komna på att lägga ned bryggerierna i MALMÖ och SUNDSVALL samt ca. 12 stycken depåer. Man kan ju undra om det skall vara nödvändigt med så drastiska åtgärder, men förhoppningsvis vet man bäst i företagen vad som måste göras. BANCO i SKRUV har bytt ägare och meddelar även att försäljningen har ökat. Samma positiva besked kommer från APPELTOFFTSKA. Hur det gått för FALKEN / TILL och ÅBRO är jag däremot ej informerad om, förhoppningsvis har det gått bra även för dem.

En sorts lågkonjunktur kan man kanske påstå att det råder bland Bryggeriklubbens samlande medlemmar, eller hellre kan vi kalla det för total passivitet.

Jag har vid ett flertal tillfällen berört detta och samtidigt försökt ingjuta en viss optimism om bättring. Det är inte inspirerande att gång efter annan behöva upprepa denna tråkiga sida av verksamheten. Framförallt inte med tanke på att vi planerar att fira IO - årsjubileum 1992.

Om du tycker som jag, kan du bryta isoleringen genom att skicka in förslag till årets etikett 1990. Det går även bra att annonsera, att skicka in frågor till vår frågespalt (!) eller helt enkelt genom att bidra med något material.

Ett brev betyder så mycket, som Postverket säger i sin slogan. För styrelsen och klubbens verksamhet vore det berikande och ett extra ljus i tillvaron jämte den ljusa tid vi har framför oss iform av jul och ett nytt samlarår.

Jag önskar alla läsare EN GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR.

Med bästa hälsningar.....

Sören

Vi har för avsikt att föra in några nya spalter i bladet för att försöka få igång lite aktivitet hos er medlemmar. De är "FRÅGESPALT" och "BYTESKONTAKTER". Dessa spalter är tänkta att vara stående inslag i vårt blad. Låt dem inte bara bli tomma utrymmen, utan tveka inte att skicka in frågor eller efterlysningar. Ingen kostnad kommer att tas ut.

*****

FRÅGESPALT: Här är det tänkt att medlemmar skall kunna skicka
 ----- frågor om allt ni undrar över vad beträffar våra svenska bryggerier.
 Har inte någon av de samlande medlemmarna svar, kan vi ju alltid hoppas att något av våra bryggerier kan hjälpa oss med eventuella problem.

*****

BYTESKONTAKTER: Här skall medlemmarna kunna annonsera efter
 ----- eventuella saknade speciella etiketter eller efter allmänna byteskontakter med andra samlare.

*****

Gamla nummer av vårt medlemsblad från åren 1987, 1988 och 1989 finns till försäljning. Detta kan kanske vara av intresse för våra nyare medlemmar. Kostnaden är 5 kr per medlemsblad. Skriv eller ring till mig / redaktörn'. Adress och telefonnr. finns på annan plats i bladet.

*****

FÖLJANDE MEDDELANDE KOMMER FRÅN SAMLARKLUBBEN "BALTIC" I LITAUEN:

"Baltic" club invites all collectors to an exchange meeting in Vilnius/Lithuania in 1991.08.23-25. All who want to come must write until 20 january 1991 to

Valentinas Ukolovas
 P.O.Box 802
 232055, Vilnius-55
 Lithuania

*****

*****

NYA MEDLEMMAR:

73. Kenth Pettersson, Floragatan 8, 732 34 Arboga, 0589-14096
Samlarområden:

74. Samlarföreningen FORT
Stödjande medlem.

*****

REDAKTÖRENS SPALT (forts från sidan 2)

Som ni förmodligen redan sett har vi, pga dålig respons, förlängt tiden för att inkomma med förslag till ÅRETS ETIKETT att gälla tom den 31:e januari 1991. KOM NU IN MED FÖRSLAG! VAR INTE BLYGA. STÄLL UPP, ALLA FÖRSLAG ÄR VÄLKOMNA. Presentation av kandidaterna till ÅRETS ETIKETT 1990 kommer att ske i medlemsblad nr 1 - 91. Tidsförlängningen innebär att vi inte kan redovisa vilken etikett som utsetts till ÅRETS ETIKETT 1990 förrän i blad nr 2 - 91.

På återhörande Sverige, var ni än är.

6

Bryggeriklubbens medlemsblad nr 4 - 1990

*****

*****
Bryggeriklubbens medlemsblad nr 4 - 1990
*****

*****
Bryggeriklubbens medlemsblad nr 4 - 1990
*****

*****

BRYGGERINÄRINGEN I SOMMARENS UTSTÄLLNINGSS- STAD

DAVID CARNEGIE.
D. CARNEGIE & Co:s STIFTARE 1803.

ROBERT ABRAHAM LORENT.
CARNEGISKA BRUKETS GRUNDLÄGGARE

PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.

Carnegiska namnet började redan år 1746 göra sig gällande i Göteborgs affärsliv, då en från Skottland inflyttad köpman, George Carnegie, slog sig ned i Göteborg. Efter några tiotal års verksamhet återflyttade George Carnegie till sitt hemland, och hans affär övertogs av tvenne hans bokhållare, vilka sedermera i sin tur överlätto densamma till George Carnegies son, David Carnegie, och en svensk vid namn Jan Lamberg, vilka år 1803 grundade firman D. Carnegie & Co.

År 1810 anlades av tyske köpmannen Robert Abraham Lorent porterbruket vid Klippan, på samma plats där förr det gamla Göteborgs Glasbruk var beläget och invid ruinerna till den gamla Älvsborgs fästning. År 1813 var Lorent färdig med att utsläppa den sedermera världsberömda Carnegie Porter i marknaden. Lorent, en synnerligen snillrik och duktig man med storslagna idéer, upparbetade affären till för den tiden ovanligt omfång. Emellertid inträffade på 1830-talet i Sverige bistra tider, vilka gjorde, att Lorent och hans kompanjon och svåger, John Nonnen, måste stoppa. Bruket såldes å konkursauktion år 1836 samt inropades av firman D. Carnegie & Co. Om Lorent kan sägas, att han var den förste i Sverige, som bedrev bryggerirörelse som storindustri.

I Firman D. Carnegie & Co. hade under tiden ingått David Carnegie junior, brorson till ovannämnde David Carnegie. Under David Carnegie juniors ledning sattes bruket åter i stånd, tillbyggdes, försågs med nya maskiner och moderniserades på ett för den tidens fordringar enastående sätt. År 1860 ombildade Carnegie affären till aktiebolag under namn av Aktiebolaget D.

ARVID UDDENBERG
DIREKTÖR

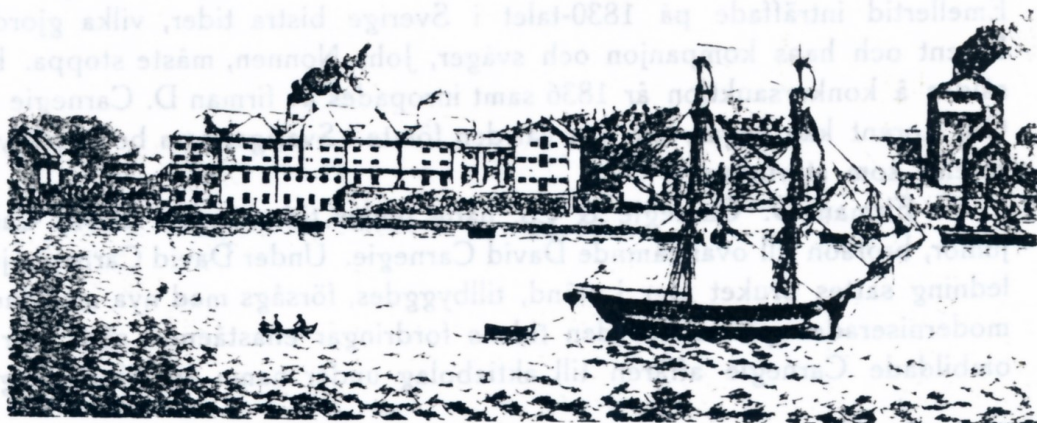
B. CARLSSON.
BRYGGMASTARE

L. ÖRTENGREN.
DISPONENT FÖR CARNEGIE. FILIAL
I STOCKHOLM

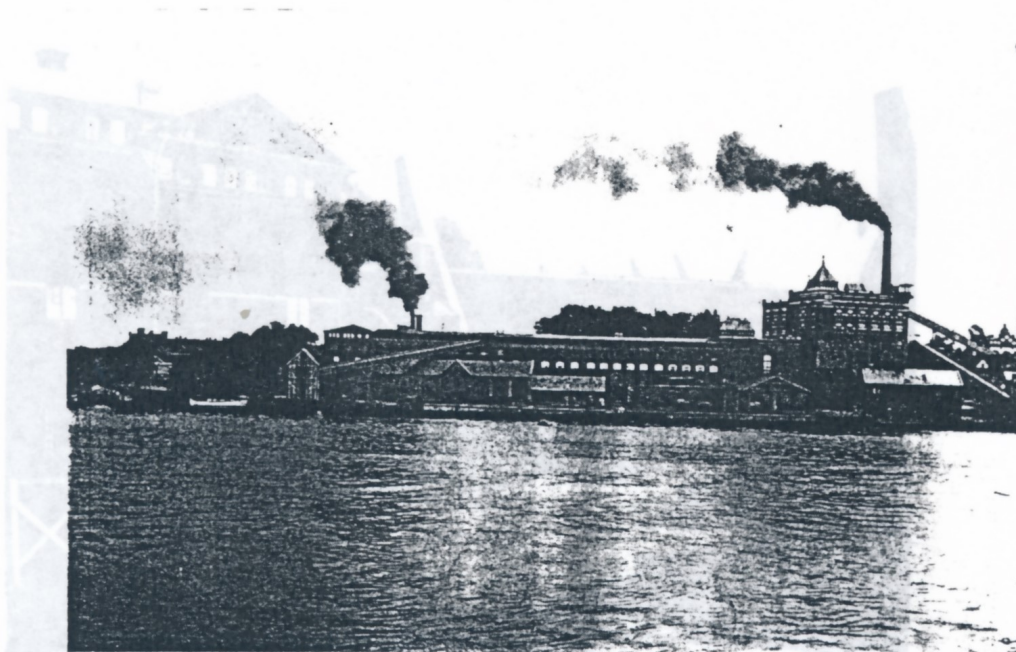
Carnegie & Co. Samtidigt blev den sedermera kände stormecenaten konsul Oscar Ekman chef för företaget, som sedan dess huvudsakligast legat i Ekmanska familjens händer. År 1908, då sockerbruket, som alltså varit i D. Carnegie & Co:s ägo, såldes till Svenska Sockerfabriks A.-B., ändrades porterbrukets namn till Porterbryggeriaktiebolaget D. Carnegie & Co., vilket bolag sedan 1921 äges av A.-B. Vin- & Spritcentralen.

Porterbruket, som det vanligen kallas i Göteborg, har under de sista årtiondena utvecklats i tekniskt och hygieniskt avseende, så att det för närvarande står på höjdpunkten inom sin bransch, och kan beträffande modernitet och rationella arbetsmetoder tävla med de allra främsta föregångarna i Storbritannien och Irland. Dess fabrikat, som gjort sig känt över hela Nordamerikas Förenta Stater, Sydamerika, Australien, Belgien, Tyskland samt de Skandinaviska länderna har också visat sig oöverträffat i sitt slag.

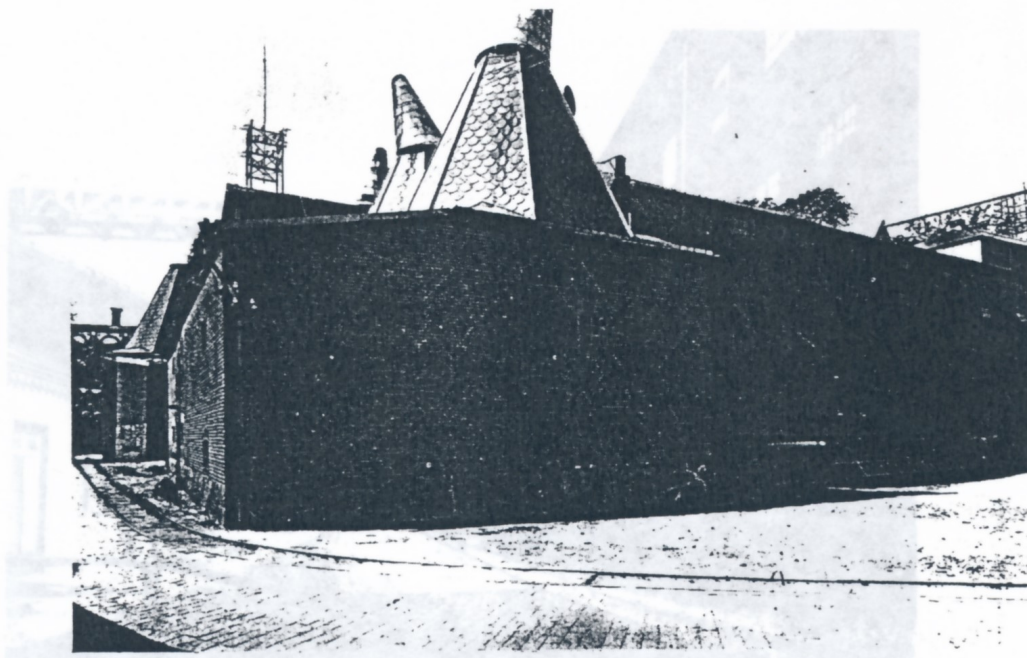

VY AV CARNEGIES PORTERBRUK ÅR 1823.

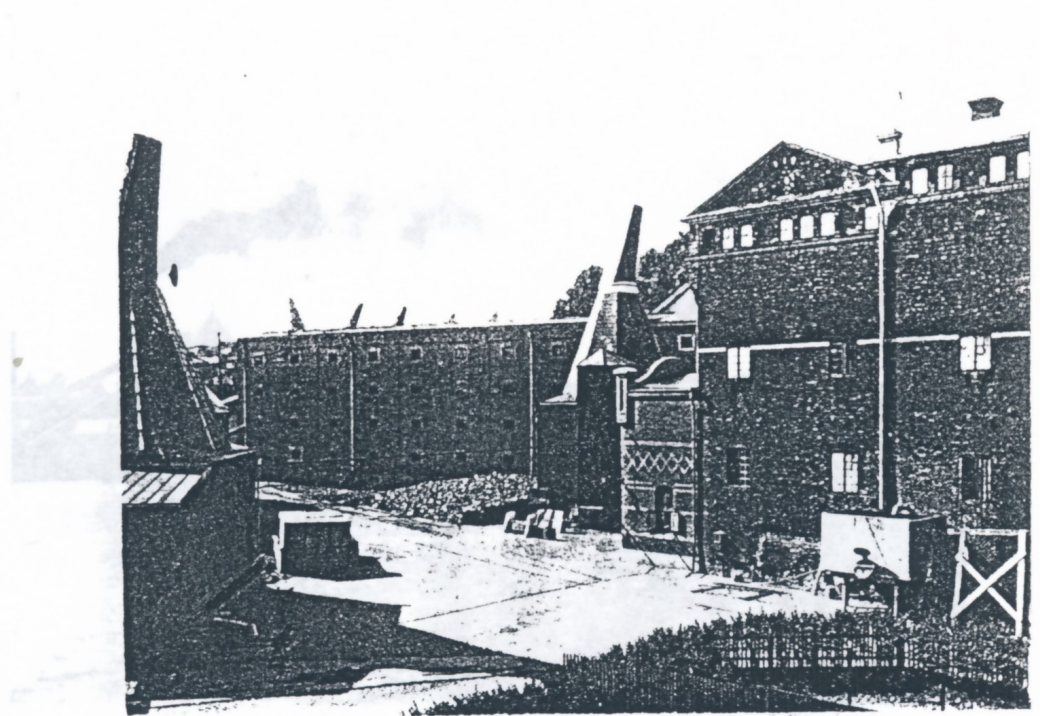

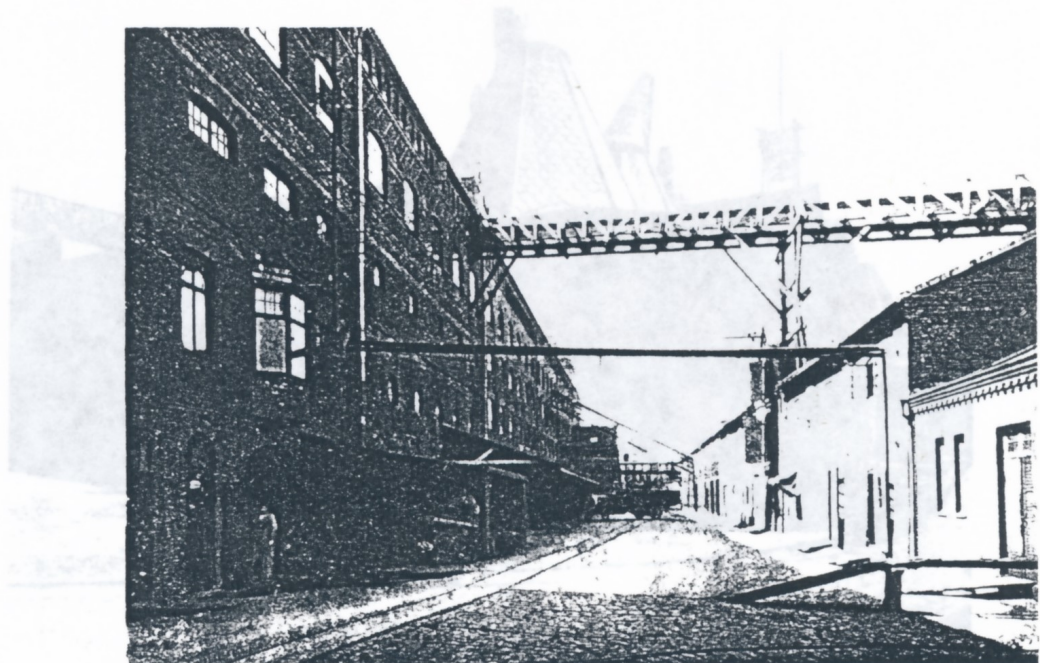
PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Sett från älven år 1923.

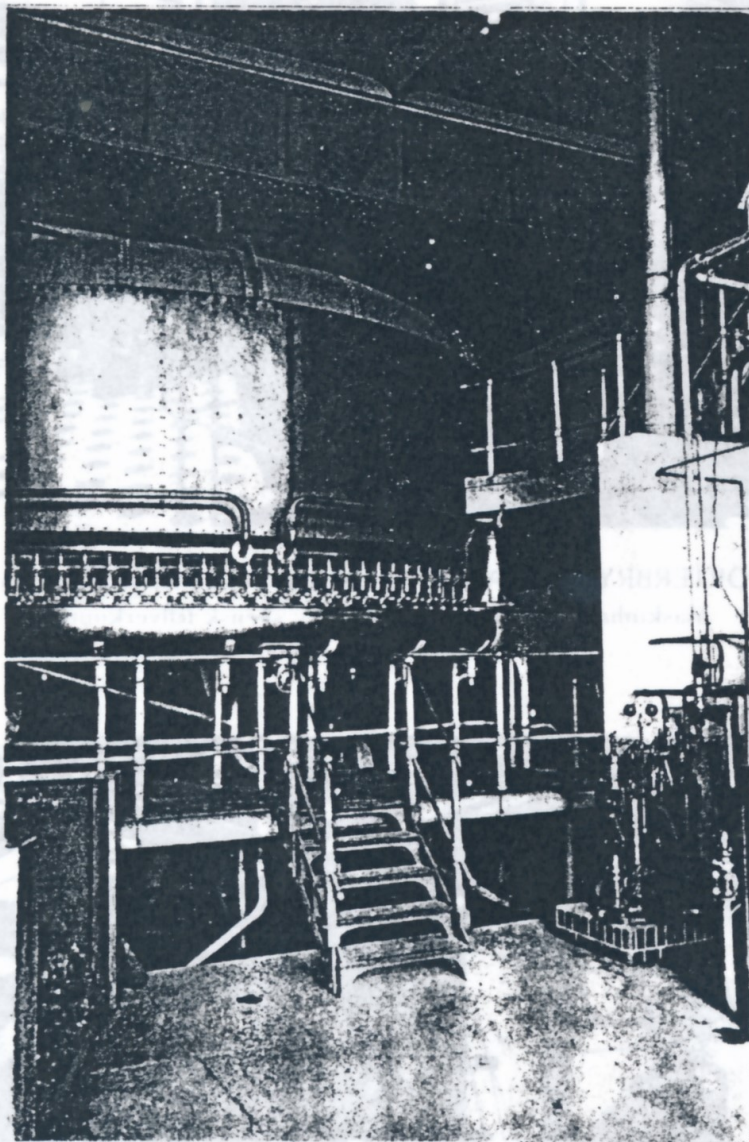
PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Över hundraårig engelsk malkölna med gammalt mälteri.

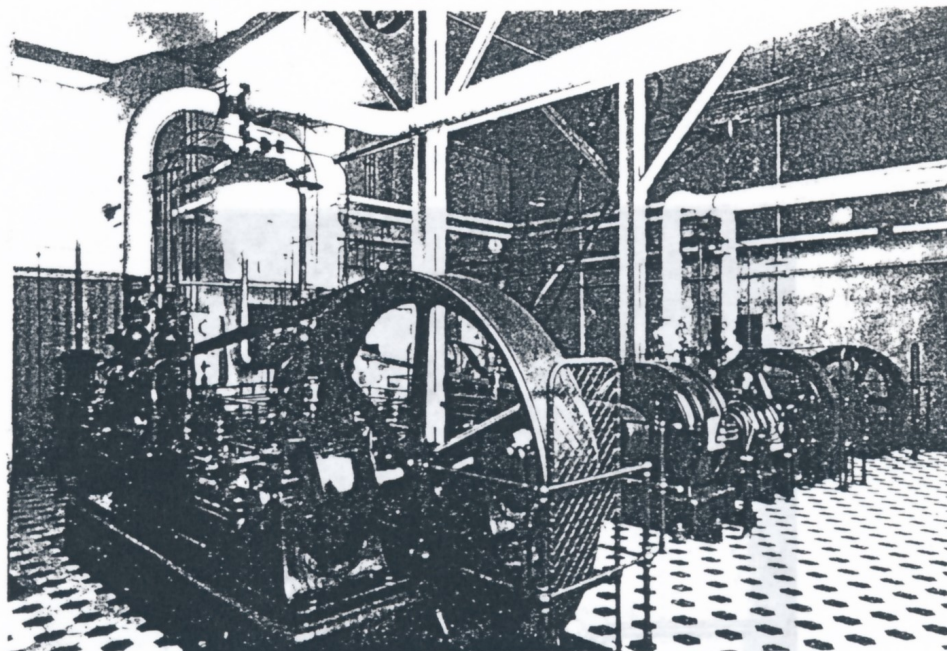
PORIERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Nya maskinmalteriet i fyra våningar (System Eisne-Vortz)

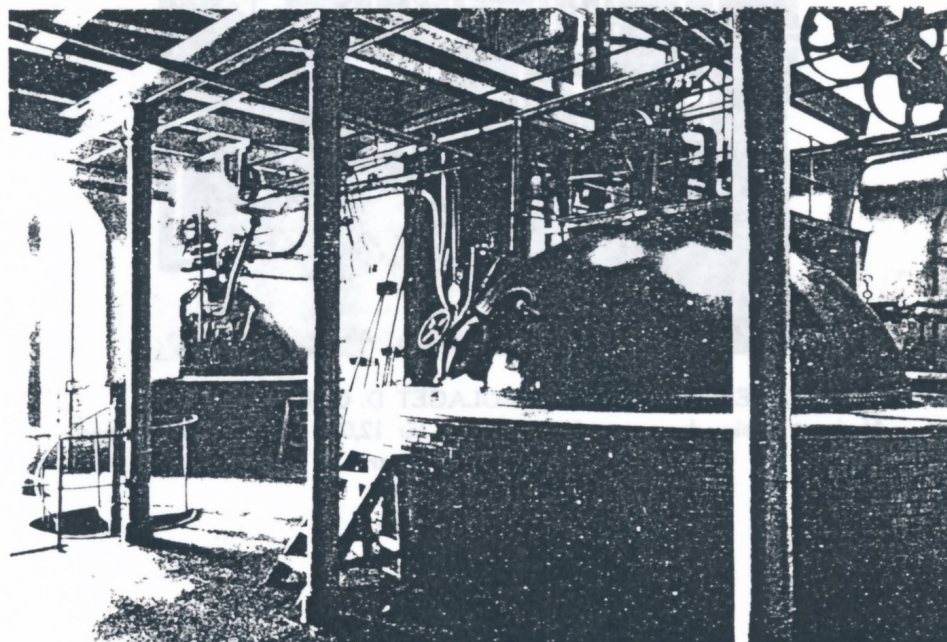
PORIERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Den över hundraåriga bryggeribyggnaden sedd från bryggarens sida

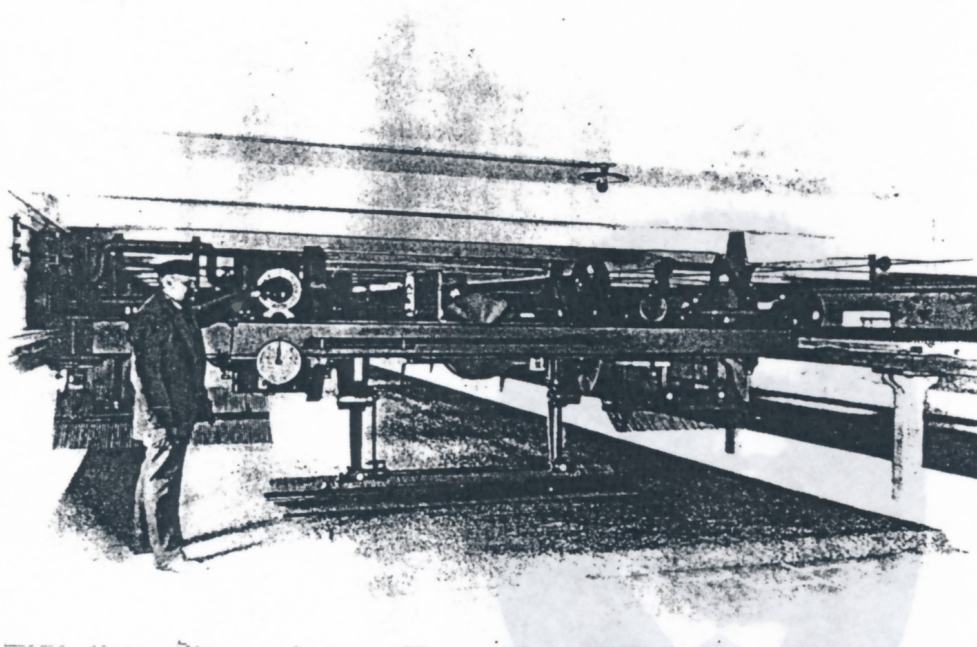
PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Modernt mäskverk av svensk tillverkning för 12,000 kg:s inmäskning med
24 avdragningskranar.

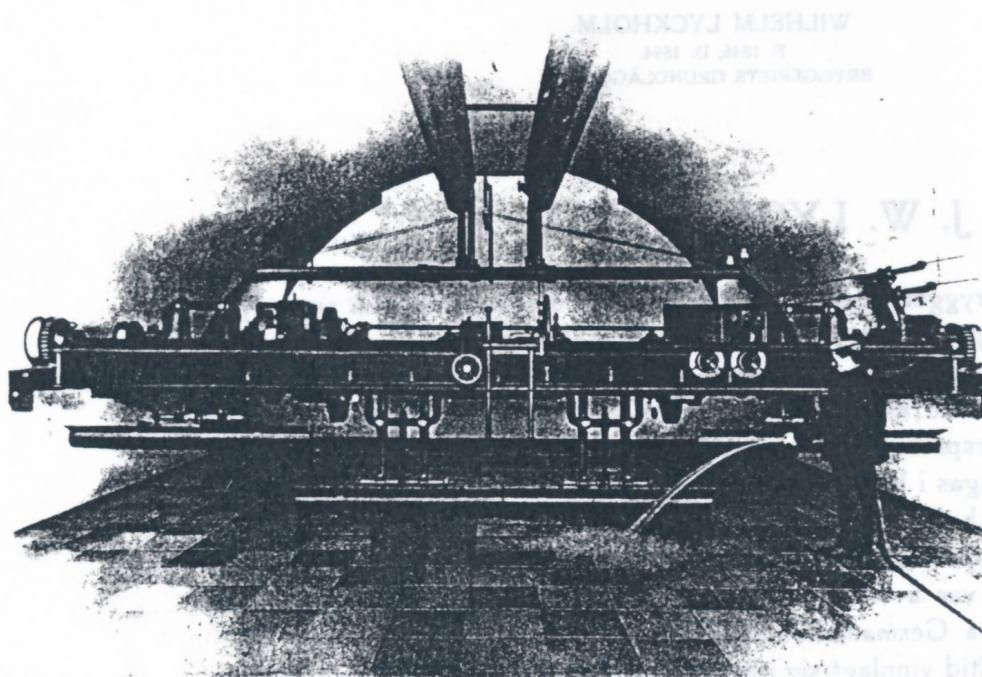
PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Maskinhall för ismaskinerna. (Av svensk tillverkning)

PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Två bryggpannor av koppar rymmande vardera 400 hl var en för direkt
och en för indirekt eldning

PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Interiör av nya mälteriet, där maltet vändes med maskin. (System Eisner-Wörtz).

PORTERBRYGGERIAKTIEBOLAGET D. CARNEGIE & Co.
Interiör från maskinmälteriet; maltgolvet tvättas med maskin. (System Eisner-Wörtz).

WILHELM LYCKHOLM.
F. 1846, D. 1894.
BRYGGERIETS GRUNDLÄGGARE.

J. W. LYCKHOLM & Co.

Wilhelmsdals Bryggeri grundlades av Johan Wilhelm Lyckholm anno 1880. Det är beläget i Örgryte församling, Göteborg, vid Kallebäcks bro invid Almedals station vid Göteborg—Borås järnväg och Väst kustbanan.

Bryggeriet kan nu efter 42-årig tillvaro se tillbaka på en snabb och rik utveckling. De ursprungliga bryggeribyggnaderna uppfördes 1879—80 och voro färdiga att tagas i bruk på våren 1881. Vid midsommartiden sistnämnda år syntes det Lyckholmska ölet för första gången i marknaden.

Redan 1883 voro de första källarne för små och måste betydligt utbyggas. År 1890 var även det gamla mälteriet för litet, varför ett nytt stort golvmälteri med två Germaniakölnor uppfördes.

Firman har alltid vinnlagt sig om att följa med den tekniska utvecklingen. Så uppställdes här 1887 den första kylmaskinen i Sverige, och än tidigare de första propageringsapparaterna för renodling av jäst enligt Chr. E. Hansens

metod. Tidigt ersattes kylskeppet med s. k. Welten-apparater. Nu senast hava de gamla ekliggarna börjat utbytas mot emaljerade stältanks, och uppfördes härför 1916 en ny källarbyggnad, rymmande 7,500 hl. Även i de gamla källarna hava i flera avdelningar inlagts lagertanks.

För att på bästa sätt tillvarataga utrymmet i jäskällaren och undgå det årligen återkommande arbetet med en besvärlig omlackering av de gamla jäskaren av ek, utbyttes dessa i början av 1890-talet mot fyrkantiga skifferkar, vilka även hava fördelen att bättre och lättare kunna rengöras.

Mälteriet moderniserades ånyo 1917; det gamla golvmälteriet ersattes delvis med ett Kroppfmälteri med fyra växt- och fyra lösningskamrar och inbyggdes pneumatisk transportanordning för malt och korn samt en apparat för torkning av korn. År 1920 utbyttes en av de gamla Germaniakölnorna mot en Topf's vertikalkölna. I mälteriet avverkas nu 11,000 kg. korn per dag.

Såsom ett bevis på ledningens framsynthet kan även nämnas, att firman var den första i Göteborg, som använde elektrisk belysning i fabriksdrift.

Inseende den stora betydelsen för bryggeriet att kunna förfoga över ett gott bryggvatten, anlade Wilhelm Lyckholm redan 1891 egen vattenledning från Kallebäck, en trakt sedan gammalt berömd för sitt rena och välsmakande vatten.

Detta förutseende, i förening med ett samvetsgrant arbete, har bryggeriet nu att tacka för sina produkters utmärkta kvalitet.

För att i någon mån belysa firmans utveckling kan anföras, att 1881—82, således anläggningsåret, tillverkades 9,472 hl. och försåldes 1,793,000 flaskor. Under de senaste åren däremot 80,000 hl. och 19,000,000 flaskor. Vid bryggeriet äro anställda omkring 250 arbetare, därav ett 70-tal kvinnliga. Hela driften är elektrisk, med ström från Yngeredsfors. Kraftförbrukning 150 kw.

Vid Wilhelm Lyckholms frånfalle 1894 övertogs firman av hans broder, Melcher Lyckholm. Ledningen av bryggeridriften handhaves numera av Disponent Vilhelm Månsson.

M. LYCKHOLM.
DIREKTÖR.

VILHELM MÅNSSON.
DISPONENT.

JACOB MÅNSSON.
BRYGGMÄSTARE.

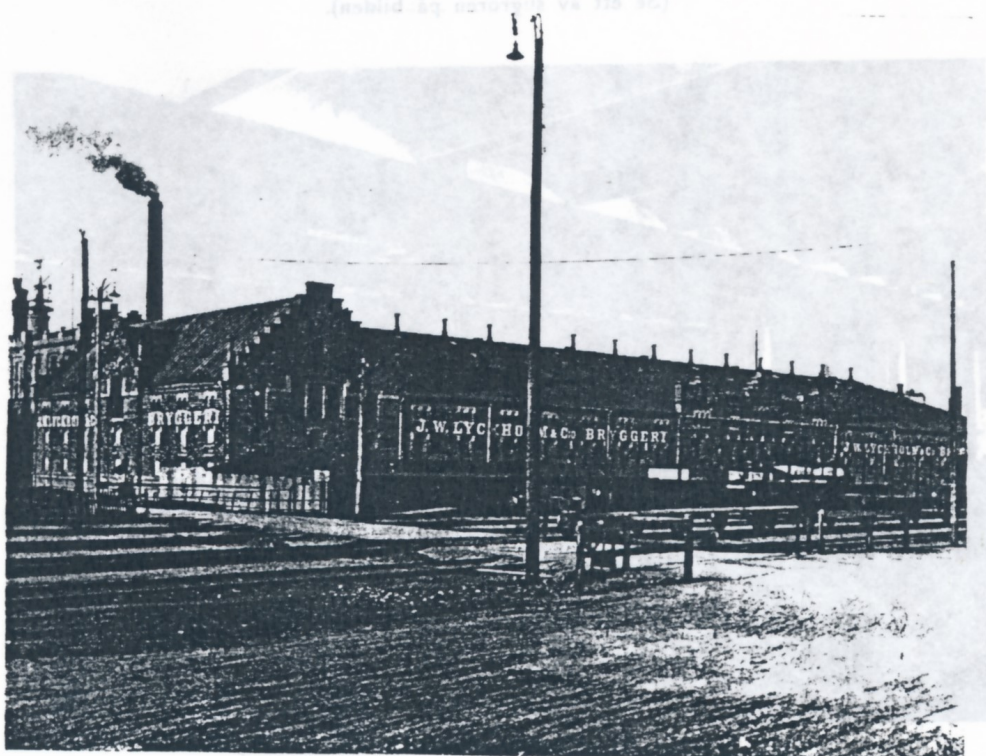
GUSTAV SUNDBERG.
KAMRER.

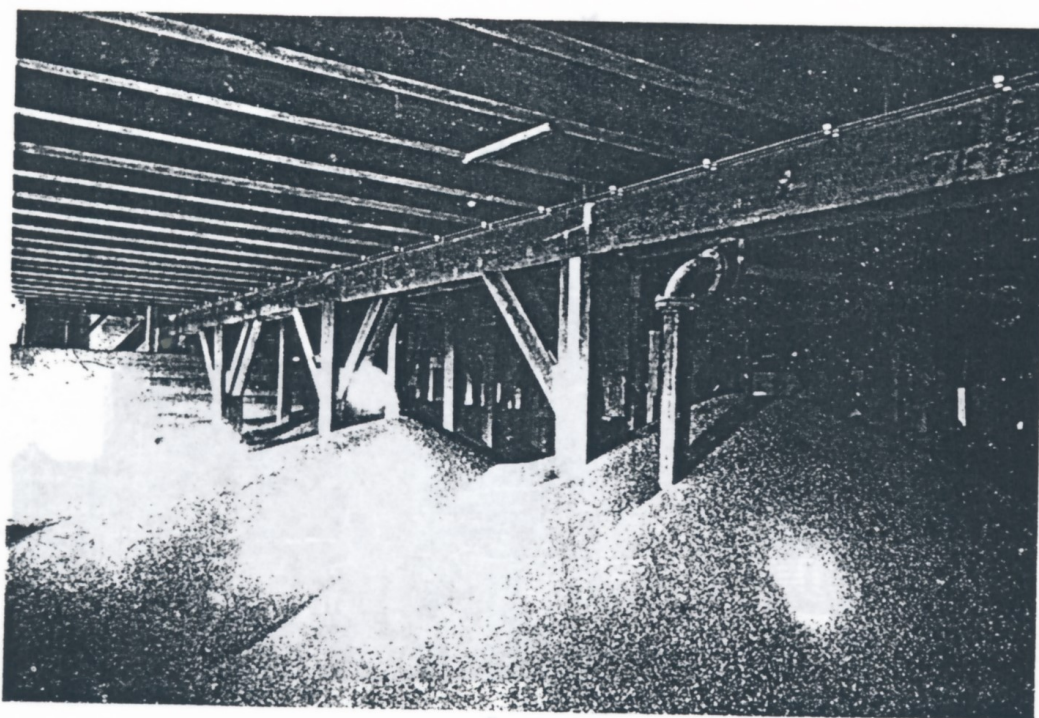
EXTERIÖR.

Sett från Kallebäcks bro.

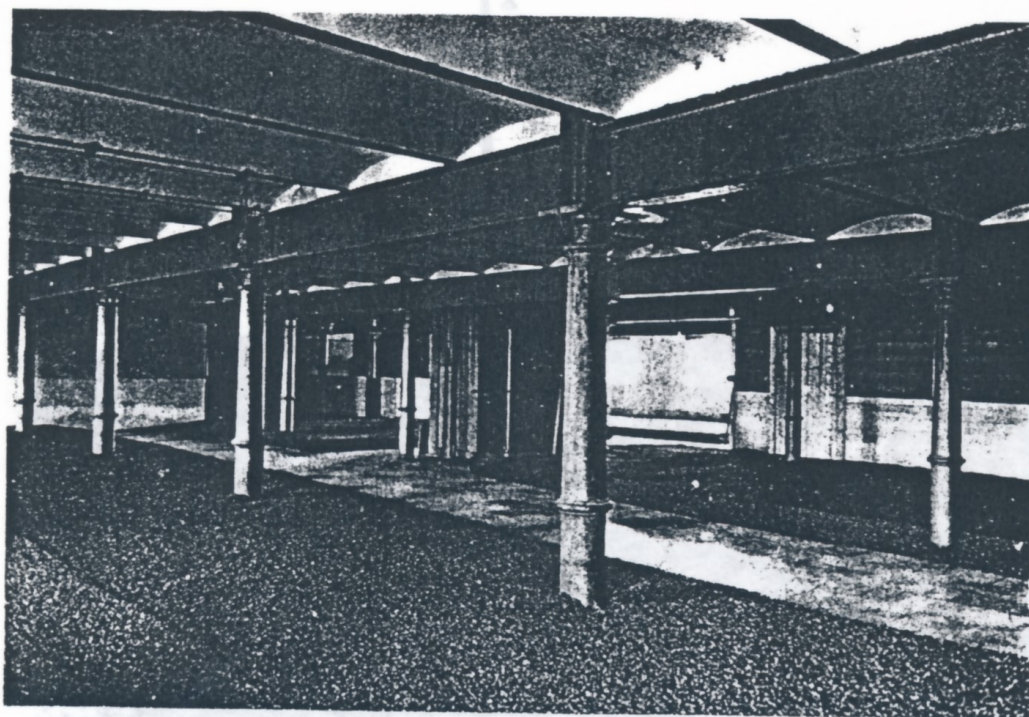
JÄS- och LAGERKÄLLARBYGGNADEN.

Sedd från Göteborg—Borås järnväg och Väst kustbanan.

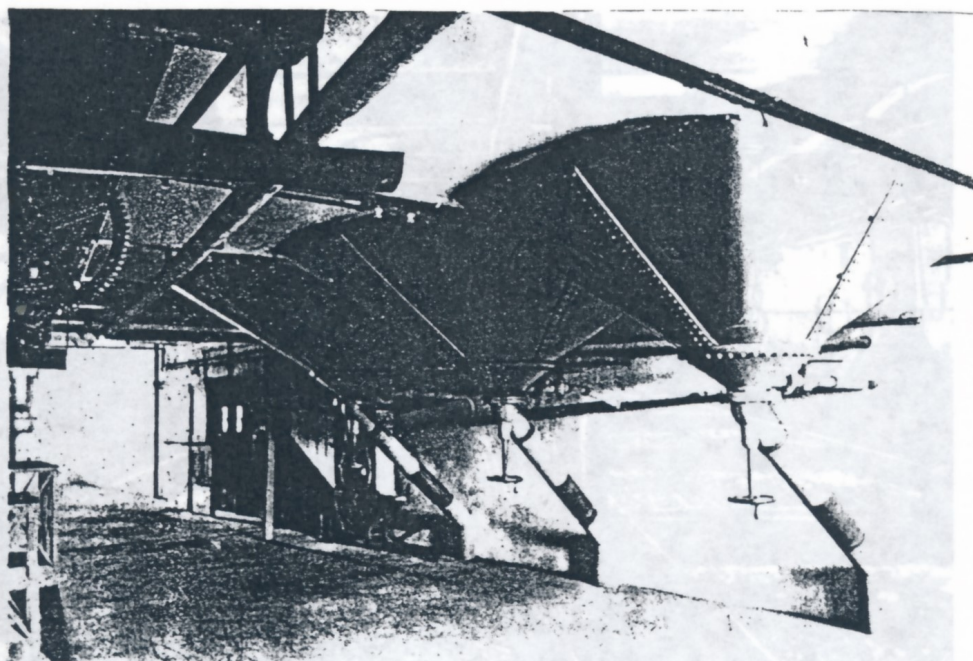
DEL AV 5:te VÅNINGEN, NYA MÅLTERIET.

Foton är tagen vid mottagandet av ett parti korn. Transporten inom mälteriet är pneumatisk.
(Se ett av sugrören på bilden).

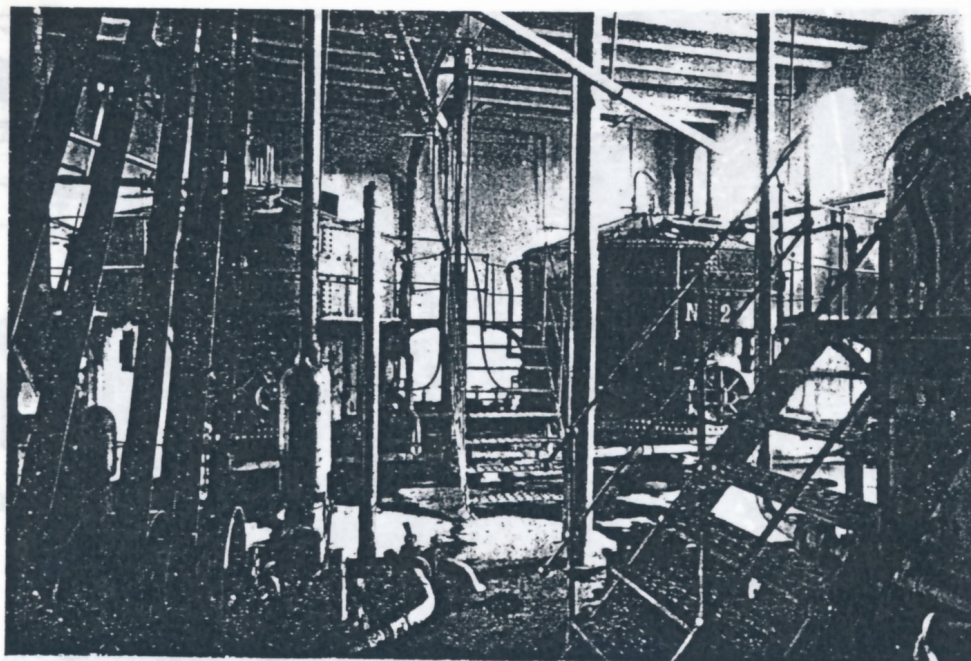

ETT AV MALTGOLVEN.

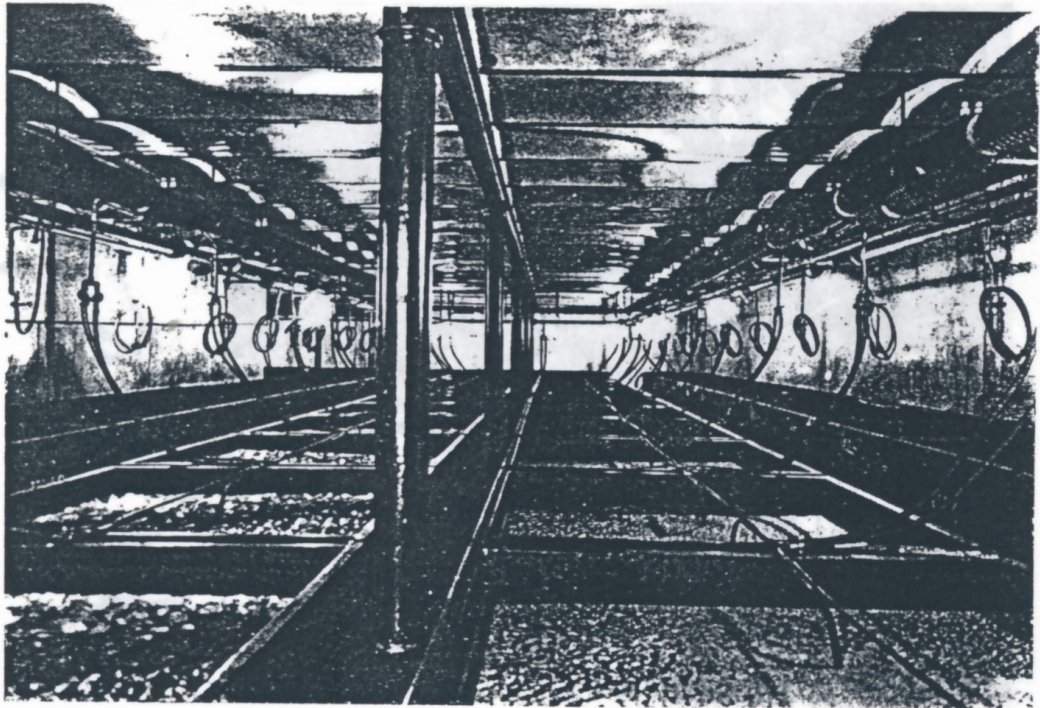
Innevarande säsong behandlas det stöpta kornet först några dygn på golv innan det lägges i de kropffska kamrarna.

DEL AV 3:dje VÅNINGEN, NYA MÄLTERIET.
I bakgrunden apparatrummet till vertikalkölnan.

VÖRTKYLRUMMET MED WELTEN-APPARATER.

DEL AV JÄSKÄLLAREN.

Karen, som äro av skiffer, rymma vardera 50 hl. Det finnas 87 st. dylika jäskar.

SKÖLJ- och TAPPINGSLOKAL.